

WSTĘP

Już po raz trzynasty mamy przyjemność spotkać się z Czytelnikami na łamach „Dyskursów Młodych Andragogów”, wydawanych corocznie i nieprzerwanie od 2001 roku przez Uniwersytet Zielonogórski. Spotkanie to rozpoczynamy od podzielenia się informacją, że nasza cykliczna publikacja, ukazująca się do tej pory jako seria wydawnicza, została zarejestrowana i zakwalifikowana jako czasopismo naukowe w Narodowym Ośrodku ISSN. W związku z tym dokonaliśmy pewnych zmian redakcyjnych, proceduralnych i organizacyjnych, z którymi można zapoznać się na naszej stronie internetowej www.dma.wpsnz.uz.zgora.pl, a także podjęliśmy starania w kierunku skutecznego spełniania wymogów stawianych czasopismom naukowym, tak by nasz rocznik był dobrze oceniany, zarówno przez powołane do tego zespoły ekspertów, jak też, a może przede wszystkim, przez naszych Czytelników.

Chcemy, by dotychczasowy charakter, specyfika i formuła „Dyskursów Młodych Andragogów” zostały zachowane, to jest by nadal było to miejsce w jak największej mierze otwarte na publikacje młodych badaczy – magistrów i doktorów – zajmujących się szeroko rozumianą edukacją ludzi dorosłych, ale też otwarte dla tych wszystkich młodych duchem profesorów, którzy zechcą podzielić się swoimi doświadczeniami, badaniami i teoretycznymi refleksjami z początkującymi adeptami nauki, zechcą być dla nich mistrzami, nauczycielami, doradcami i naukowymi przewodnikami. Będziemy dbać, by w gronie tym nie zabrakło przedstawicieli różnych środowisk akademickich z Polski, a także z zagranicy. Chcielibyśmy, by – tak jak do tej pory – „Dyskursy Młodych Andragogów” były miejscem, gdzie „młodość spotyka się z doświadczeniem”, gdzie stwarza się okazje i możliwości wspólnego uczenia się – dzielenia poglądami, wynikami badań i opiniami, wzajemnego inspirowania, podejmowania odważnych dyskursów, jak i polemik, czy też wyrażania różniących się niekiedy stanowisk. Chcemy wreszcie, by nasze czasopismo stwarzało, poprzez publikowane w nim teksty naukowe, okazję do wzajemnego poznawania się i budowania swoistej wspólnoty akademickiej, skupionej wokół problematyki edukacji dorosłych. Dobrym przykładem realizacji takich idei jest tu Letnia Szkoła Młodych Andragogów odbywająca się corocznie od 1999 roku pod kierownictwem prof. zw. dra hab. Józefa Kargula, z którego to inicjatywy doszło przed

laty do powstania cyklicznej publikacji pod nazwą: „Dyskursy Młodych Andragogów” i który przez sześć lat pełnił funkcję redaktora naukowego tej serii wydawniczej. Przejmując po latach „dzieło Profesora”, zobowiązaliśmy się sami przed sobą i przed naszymi Czytelnikami, zarówno do szczególnej troski i dbałości o wysoką jakość naukową, merytoryczną i językową zamieszczanych tekstów, jak też do pozostawania wiernym idei, zapoczątkowanej przez prof. J. Kargula, by „Dyskursy Młodych Andragogów” pozostały forum otwartym w szczególności dla młodych badaczy, na którym mogą oni w sposób nieskrępowany mówić „własnym głosem” o tym, co ich zajmuje, ciekawi i intryguje. Ważne dla nas jest, jak już wspomniałam, by na forum tym prezentowane były głosy z różnych środowisk akademickich w Polsce, jak i z zagranicy, stąd też zaproszenie do publikacji w naszym roczniku kierujemy do możliwie jak najszerszego kręgu, szczególnie młodych autorów, prowadzących studia i badania nad aktywnością edukacyjną i kontekstami uczenia się ludzi dorosłych.

Tom trzynasty, który oddajemy w ręce Czytelników, został podzielony, zgodnie z wypracowaną przez lata formułą, na kilka części. Pierwsza z nich – dyskurs andragogiczny – rozpoczyna się tekstem Ewy Kurantowicz *O społecznym uczeniu się we współczesnym dyskursie andragogicznym. Wątpliwości zebrane*, w którym autorka formułuje pytania, jakie pojawiają się wokół problematyki społecznego uczenia się, dotyczące społecznych relacji, kontekstów uczenia się oraz form społecznej integracji. Pewną kontynuacją rozpoczętego w ten sposób dyskursu są dwa kolejne teksty oparte na badaniach etnograficznych. Jest to artykuł Moniki Noworolnik poświęcony analizie uczenia się i nabywania kompetencji społecznych w społecznościach praktyki (na przykładzie badań w polskim i duńskim butiku odzieżowym), a także tekst Joanny Kłodkowskiej, w którym autorka analizuje czas jako przestrzeń porządkującą rytm życia organizacji uczącej się (na przykładzie badań w Ochotniczych Hufcach Pracy). Następne artykuły zamieszczone w tej części również ściśle wiążą się z zainteresowaniami badawczymi ich autorów. Małgorzata Malec przedstawia interesującą i systematycznie rozwijającą się w krajach skandynawskich, a mniej znaną w Polsce, teorię gerotranscendencji Larsa Tornstama, określaną teorią pozytywnego starzenia się; Monika Sulik dzieli się refleksjami z badań przeprowadzonych wśród studentów, dotyczących rozumienia przez nich pojęcia edukacji ustawicznej; natomiast Marek Zadłużny prezentuje różne formy zawodowej edukacji tanecznej w Polsce i związane z tym własne obserwacje i refleksje. Dyskurs andragogiczny zamyka tekst Anny Paszkowskiej będący monograficznym opisem działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w kontekście wielowymiarowego uczenia się, jakiego doświadczają jego uczestnicy, a tym samym przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Kolejna część tomu to dyskurs poradoznawczy, który otwiera artykuł pod tytułem *Rzecz o refleksyjnym praktyku-badaczu, czyli o niekonwencjonalnych sposobach*

kształcenia doradców autorstwa Elżbiety Siarkiewicz, Ewy Trębińskiej-Szumigraj i Darii Zielińskiej-Pękał. Ten interesujący trójgłos, zapowiadający przygotowywaną przez autorki książkę, zawiera prezentację prowadzonych przez nie projektów edukacyjnych, a także refleksję naukową odwołującą się do zagadnień współcześnie rozumianego profesjonalizmu oraz konstruktywizmu, pokazującą zmiany w myśleniu o kompetencjach zawodowych doradców. Następne propozycje w tym dyskursie to artykuł Moniki Bartkowiak porządkujący i po części syntetyzujący wiedzę dotyczącą relacji pomiędzy społeczeństwem, poradnictwem i rynkiem pracy oraz tekst Małgorzaty Oleniacz przywołujący i analizujący koncepcję poradnictwa życia Henryka Kai w kontekście aktualnych założeń poradnictwa rehabilitacyjnego oraz wskazujący na jej przydatność i znaczenie. Część poradoznawczą zamyka szczególnie aktualne i ważne ze społecznego punktu widzenia opracowanie Alicji Czerkawskiej, w którym autorka opisuje absurdy w pomocy społecznej wskazane przez studentów – pracowników socjalnych, na podstawie ich doświadczeń i refleksji.

Trzeci dyskurs, określony jako interkulturowy, zawiera teksty, których wspólną cechą jest nawiązywanie w treści do problematyki różnic kulturowych, międzykulturowości, zjawiska migracji, czy też integracji kulturowej. Otwiera go artykuł Steffi Robak i Isabel Sievers *O związkach różnorodności oraz kultur uczenia się w świecie pracy*, który zwraca uwagę na ważną w teorii i praktyce świata pracy kategorię „różnorodności”. Autorki analizują aktualne trendy w kontekście internacjonalizacji rynków pracy oraz dyskusji wokół zarządzania różnorodnością, a także przedstawiają konkretne propozycje kształtowania „wrażliwych na różnorodność” kultur uczenia się i kultur organizacyjnych. Kontynuacją owego dyskursu o różnicach i różnorodności kultur jest opracowanie Anny Bilon będące pogłębioną, krytyczną analizą tendencji w teorii i praktyce poradnictwa kariery w różnych krajach i częściach świata, ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowania poradnictwa w kulturze dystansu władzy i indywidualizmu. Z kolei tekst autorstwa Małgorzaty Rosalskiej porusza problem kompetencji wielokulturowych w pracy edukatorów nakierowanej na profilaktykę niepowodzeń migracyjnych. Autorka nie tylko omawia czynniki ryzyka towarzyszące stresowi akulturacyjnemu, analizuje poziomy profilaktyki i konieczne kompetencje edukatorów, ale też wskazuje na konkretne projekty edukacyjne jako przykłady „dobrych praktyk” w tym zakresie. Tę część tematyczną kończy artykuł Anety Słowik będący interesującym przykładem połączenia teorii i praktyki doradztwa międzykulturowego. Autorka analizuje w nim istotę i specyfikę poradnictwa międzykulturowego, jak również dzieli się z czytelnikami refleksjami z autorskich warsztatów przeprowadzonych w Grecji i na Węgrzech, omawiając przy tym szerzej jedno z narzędzi przydatnych w pracy z „nietradycyjnymi” radzącymi się, jakim jest „Mapowanie przestrzeni życiowej”.

Trzynasty tom zamyka sprawozdanie Moniki Noworolnik z XIII Letniej Szkoły Młodych Andragogów i Poradodawców, w którym to spotkaniu naukowym brali udział również niektórzy spośród autorów niniejszego tomu.

Zaprezentowane w trzynastym tomie artykuły pokazują, jak rozległy i zróżnicowany jest obszar zainteresowań badaczy dotyczący szeroko pojmowanej edukacji dorosłych. Znalazły się tu teksty autorów będących na różnym etapie rozwoju naukowego; są wśród nich samodzielni pracownicy nauki, bardziej lub mniej doświadczeni doktorzy, a także słuchacze studiów i seminariów doktoranckich, a więc Ci, którzy dopiero stawiają pierwsze kroki na drodze naukowego rozwoju. W imieniu ich wszystkich i swoim własnym chcę podziękować Recenzentom tomu za wnikliwe i krytyczne recenzje umożliwiające udoskonalenie i wzbogacenie poszczególnych artykułów, a co za tym idzie – całej publikacji.

Kończąc, chcę wyrazić nadzieję, że „Dyskursy Młodych Andragogów” nadal pozostaną, przede wszystkim dla młodych badaczy, miejscem służącym ich rozwojowi naukowemu, prezentowaniu badań, poglądów, opinii i refleksji, w szczególności tych dotyczących aktywności edukacyjnej dorosłych i kontekstów całożyciowego uczenia się, ujmowanych z różnych perspektyw naukowo-badawczych. Liczę również na to, że nasze czasopismo będzie sprzyjało podejmowaniu międzypokoleniowego i międzyśrodowiskowego dialogu, do którego wszystkich zainteresowanych – w imieniu całej redakcji „Dyskursów Młodych Andragogów” – serdecznie zapraszam.

Małgorzata Olejarz